

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Warszawa

Warszawa, *25* października 2011 r.

ZSS/500/19/2011/KT

Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej

uprzejmie informuję, że zgłosili się do mnie rodzice całkowicie niezdolni do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało w okresach, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268 z późn. zm.), zaniepokojeni brakiem prawa do renty rodzinnej dla dzieci osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do renty socjalnej regulowanej przepisami wymienionej ustawy.

Warunkiem ogólnym powstania prawa do renty rodzinnej, o której mowa w art. 65 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), jest status żywiciela rodziny w chwili śmierci. Wyraża się on ustalonym prawem do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, względnie spełnianiem wymogów do uzyskania jednego z tych świadczeń. Podstawową zaś przesłanką prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego jest posiadanie odpowiedniego okresu składkowego wraz z nieskładkowym. Oznacza to, że niemożność ustalenia prawa zmarłego do emerytury lub renty wyklucza możliwość przyznania renty rodzinnej. Sytuacja ta dotyczy osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do renty socjalnej. Dla osób i rodzin, którym nie przysługują świadczenia z ubezpieczenia społecznego, w razie całkowitej lub częściowej utraty możliwości samodzielnego utrzymania się przewiduje się jedynie – w celu zabezpieczenia ich bytu – możliwość ubiegania się o świadczenia o charakterze socjalnym, np. na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734 z późn. zm.).

Wobec powyższego, na podstawie art. 3, 10 i 10a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), proszę Panią Minister o udzielenie informacji na temat skali przedstawionego zjawiska oraz rozważenie zasadności podjęcia działań legislacyjnych mających na celu przyznanie dla dzieci osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do renty socjalnej, świadczenia o podobnym charakterze do renty rodzinnej, na zasadach i w wysokości określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczenia Społecznego.

Ł. Napierowski
Marek Napierowski

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa dnia 16 listopada 2011 r.

DPS.I.076-1-6671-MS/11

Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka

W odpowiedzi na pismo z dnia 27 października, znak: ZSS/500/19/2011/KT, w sprawie prawa do renty rodzinnej po osobach pobierających rentę socjalną, uprzejmie wyjaśniam.

Renta socjalna jest świadczeniem, które wyewoluowało ze świadczeń z pomocy społecznej, a konkretnie z zasiłku stałego, który przysługiwał na mocy ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 80, poz. 506, z późn. zm.) osobie, która nie może podjąć pracy z powodu inwalidztwa powstałego w okresie do 18 roku życia, niezależnie od sytuacji materialnej osoby zobowiązanej do alimentacji, jak również niezależnie od przysługujących alimentów i innych świadczeń oraz należności przypadających z tytułu cywilnoprawnego.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że renta socjalna ma charakter świadczenia zabezpieczającego, a jej celem jest kompensowanie braku możliwości nabycia uprawnień do świadczeń systemu ubezpieczenia społecznego ze względu na to, że całkowita niezdolność do pracy powstała przed wejściem na rynek pracy. Renta przyznana na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353, z późn. zm.) ma więc inny charakter a jej przyznanie uzależnione jest od spełnienia innego rodzaju wymogów (np. przez posiadanie odpowiedniego okresu składkowego i nieskładkowego) niż w przypadku renty socjalnej. Należy przy tym zauważyć, że renta socjalna, w przeciwieństwie do rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych finansowana jest z budżetu państwa.

Jak sam Pan Rzecznik zauważył dzieci po zmarłych rencistach socjalnych mają prawo do ubiegania się o różne świadczenia, m. in. z zakresu pomocy społecznej bądź świadczeń

rodziny, jeżeli ich sytuacja dochodowa wymagałaby takiego wsparcia. Dlatego nie wydaje się celowym ani niezbędnym tworzenie dla nich świadczenia o podobnym charakterze do renty rodzinnej. Tym bardziej nie można uznać, że miałyby te świadczenia odwoływać się do wysokości określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczenia Społecznego.

Renta socjalna jest świadczeniem o charakterze wyjątkowym, przyznawanym ze względu na szczególne okoliczności dotyczące osoby ją pobierającej. Zbyt daleką ingerencją i obciążeniem dla budżetu Państwa wydaje się „rozciąganie” tej wyjątkowej sytuacji pomocy osobie, na jej rodzinę i zstępnych, tym bardziej, że w przypadku trudnej sytuacji dochodowej nie są one pozostawione bez pomocy, gdyż mogą ubiegać się o nią na zasadach ogólnych określonych w poszczególnych ustawach.

z up. **MINISTER**

Jarosław Duda
SEKRETARZ STANU